

"Vinterkriget" blir vårt igen i rullande skidbalett

Uppdaterad 13:49 Publicerad 12:03

"Vinterkriget" av Bravo Toga. Foto: Anna Kuusamo

Kriget som gjorde Finlands sak till vår blir levande igen i Bravo Togas skidbalett i Nackareservatet. Publiken får följa åkarnas vedermödor i kikare medan berättelserna om krigets trauman ekar i hörlurarna. Men distansen blir till slut ett problem med dansshowen, skriver Anna Håkansson.

Anna Håkansson

Text

Performance

"Vinterkriget"

Koncept, regi, koreografi, manus, scenografi, kostym, produktion:

Bravo Toga (Lena Bondeson, Anna Kuusamo, Sara Ribbenstedt).

Medskapare: Mandi Tiukkanen. Ljuddesign: Bernt-Karsten Sannerud.

Ljudredigering och teknik: Walter Berge. Rullskidorinstruktör: Jacob

Wisén

Medverkande: Lena Bondeson, Mandi Tiukkanen. Scen: Gästspel på Turteatern, Nackareservatet, Stockholm. Till och med 10 september. Längd: 50 min.

Duggregnet faller över ett gråmulet Nackareservat där vi placerats i ett kamouflerat tält för att uppleva scenkonstkollektivet Bravo Togas "Vinterkriget". Utrustade med hörlurar och varsin antingen under- eller överdimensionerad kikare spanar vi mot horisonten. Vi hinner ratta in skärpan mot en och annan moloken söndagsflanerare innan de dyker upp. Iklädda emblematiske snökamouflerade overaller glider Lena Bondeson och Mandi Tiukkanen fram på rullskidor i ett avlägset skogsparti bakom det fält som breder ut sig framför oss. I lurarna spelas den fiktiva radiokanalen Post Memory Radio.

Sedan de bildades 2016 har Bravo Toga närmat sig allt från slutshaming till ateism med vad de valt att kalla koreografiska och terapeutiska metoder. Nu har turen alltså kommit till det krig som en gång gjorde Finlands sak till vår och i Finland medfört det nedärvda trauma vi samlats för att reflektera kring.

Hörspelets radioform blandar och ger. Här kastas vi mellan slentriandramatiserande amerikanska radioröster, meditationsövningar och samtal med forskare som menar sig kunna påvisa nedärvd smärta. Starkast blir det i de rena intervjuement där barn till dem som upplevde kriget vittnar om den tystnad de vuxit upp med och det egna behovet av att få veta mer och förstå.

Här blandas klassiska showdansmoves med poser antydande kroppar som slits sönder av kulor. Allt medan stavar och skidor träs av och på, kastas bort och hämtas upp och bildar geometriska mönster

Samtidigt närmar sig våra rullskidåkare sakta men säkert och är snart inbegripna i en skidbalett extra allt, ackompanjerade av allt från epadunkande "Letkis-Jenka" till nedpitchad Boney M. Här blandas klassiska showdansmoves med poser antydande kroppar som slits sönder av kulor. Allt medan stavar och skidor träs av och på, kastas bort och hämtas upp och bildar geometriska mönster.

"Vinterkriget" av Bravo Toga. Foto: Anna Kuusamo

Men allt är inte dans. Vinterkrigets vedermödor illustreras tydligast i det rena åkandet i obändig terräng. Själv uppskattar jag den paus som uppstår när Bondeson och Tiukkanen blir sittande i en glänta, ackompanjerade av radioinslaget "Thoughts from the woods" där björnars bröl tar över ljudspåret i berättelsen om ingenmansland mellan Finland och Ryssland där människan varken får yoga eller plocka blåbär. För en stund kan vi andas ut och lägga ned de annars så välanvända kikare vi fått till hands.

Märkligt nog skapar de, trots att de ju borde föra oss närmare, en distans. Även om bilderna framkallade genom linsen också förhöjs av den imma och de dubbelexponeringar som uppstår när man trycker kikaren för nära ansiktet, blir de egendomligt platta. Inte ens i meditationen tillåts vi riktigt försjunka i reflektion, kanske har det att göra med att man i den korta traumadansen "Vinterkriget" vill omfamna alltför mycket.

Läs mer:

[Jacob Lundström: Här är tio föreställningar att se fram emot i höst](#)

Läs fler [texter av Anna Håkansson](#) och fler [texter om aktuella föreställningar](#).

Text

Anna Håkansson

Följ

© Detta material är skyddat enligt lagen om upphovsrätt

Rullasuksibaletin näyttelijä/tanssija Mandi Tiukkanen ja käsikirjoittaja Anna Kuusamo Tukholman Nackareservatissa. Kuvassa myös kohtaaminen rullasuksibaletista "The Winter War". Foto: Erik Regnström/Marko Säävälä/Sveriges Radio Finska

VISA ALLA BILDER (2)

KULTTUURI

Hiihtäviä ja tanssivia sotilaita – rullasuksibaletti Suomen talvisodasta

2:05 min ➡ [Jaa](#)

Julkaistu onsdag 4 september 2024 kl 11.52

- Tukholmassa voi parhaillaan nähdä Suomen talvisotaa ja sen seurauksia käsittelevää näytelmää, rullasuksibalettiä "The Winter War."
- Pohjoismainen esitystaidekollektiivi Bravo Toga valitsi aiheen, koska se on tuntematon monelle nuorelle Suomen ulkopuolella.
- "Me lähdettiin pohtimaan sotatraumoja itse asiassa juuri ennen kuin Venäjä hyökkäsi Ukrainaun", kertoo Anna Kuusamo, yksi rullasuksibaletin käsikirjoittajista.

Erik Regnström
erik.regnstrom@sverigesradio.se

Baletten "The Winter War" spelas i Nackaresevaret på rullskidor. Foto: Marko Säävälä/Erik Regnström/Sveriges Radio Finska

KULTUR

Balett på rullskidor dansar om finska vinterkriget

2:01 min ➦ [Dela](#)

Publicerat torsdag 5 september 2024 kl 09.57

- På ett fält i skogarna i Nackareservatet söder om Stockholm visas just föreställningen Vinterkriget.
- Det är det dansk- svensk- finska scenkonstkollektivet Bravo Toga, som vill göra den finska krigshistorien, och hur den fortfarande påverkar det finska folket, mer känd.
- "Många vill veta mer om vinterkriget, som ju har likheter med situationen i Ukraina", berättar Anna Kuusamo, som är en av manusförfattarna.

Erik Regnström

erik.regnstrom@sverigesradio.se

Balett på Vitsaniemi ängar – en del av en växande festival

De far fram på rullskidor och skildrar vittnesmål från finska vinterkriget. Allt medan vi i publiken hör berättande och musik i våra lurar. Det är festival i Vitsaniemi och allt kan hända.

Lena Bondeson och Mandi Tiukkanen i föreställningen "Vinterkriget - en skidbalett på rullskidor"
Foto: Viktoria Berglund

Kultur 2024-08-18 14:00

Viktoria Berglund

Ett randigt partytält intill en av byns ladugårdar möter oss när vi parkerar på gården i slänten. Ett sällskap på cirka 30 personer vandrar upp mot tältet som lyser i sin blåvita skepnad på de ljusgröna, slagna ängarna.

– Jag blev så berörd av föreställningen igår, och så mycket man lärde sig om demens och annat, säger en kvinna i publiken när hon slår sig ned på bänkarna i tältet.

Sara Ribberstedt går igenom en del praktiska frågor innan föreställningens start, som var man höjer och sänker volymen i hörlurarna.

Foto: Viktoria Berglund

Den andra kvinnan håller med. De samtalar och verkar ha varit på festivalens samtliga dagar. Den söndag vi är på plats är den tredje och sista. Nu väntar en avslutande föreställning innan det rundas av med lunch i gamla skolan.

– Vi får så otroligt fin hjälp av de som bor i Vitsaneimi. De har fixat all mat i skolan för festivalbesökarna, de fixade på eget initiativ partytältet på ängen när de såg det skulle bli regn. De är verkligen en del av festivalen och det känns som ett av målen. Att förena konstnärer med folket i byn, berättar Markus Öhrn, konstnären och musikern som drog igång Institutet Vitsaniemi för åtta år sedan.

Övertorneås demensförening lades ned år 2022. Utifrån det skapades bland annat föreställningen Nedsläcking som är en fantasi utifrån hur föreningens sista möte såg ut. Skådespelaren Elin Skarin satte, tillsammans med Karl Sjölund från Institutet, ihop föreställningen där den lokala gruppen med Bernhard Lindquist, Dagny Keisu Lindquist och Roland Björkén var med. Bild från premiären.

Foto: Markus Öhrn

Han har sin mormor att tacka för det som händer i byn. Det är hennes rötter han står i, och sin mors och fars. Själv bor han numera i Hälsingland men har, tack vare uppbyggnaden av Institutet, kunnat bygga upp en djup relation till hembygden.

– Det är fantastiskt att se till exempel byborna Dagny, Bernhard och Roland stå på scen igår i uruppförandet av föreställningen Nedsläckning. De var lysande, berättar han och meddelar att de nu jobbar för fullt med att föreställningen ska visas senare i höst – i Stockholm.

Lena Bondeson och Mandi Tiukkanen i föreställningen "Vinterkriget - en skidbalett på rullskidor"
Foto: Viktoria Berglund

En föreställning som redan är spikad att spelas där, närmare bestämt på Turteatern nu i september, är den som Bravo Toga bjuder på utanför det blårandiga tältet. Bravo Toga är ett nordiskt scenkonstkollektiv som består av Anna Kuusamo från Finland, Lena Bondeson från Danmark och Sara Ribbenstedt från Sverige. I den här föreställningen har även finska Mandi Tiukkanen tagit plats och är den som tillsammans med Lena Bondeson framför "Vinterkriget – en skidbalett på rullskidor".

Bravo Toga har funnits sedan 2016 och rör sig i det experimentella och tvärvetenskapliga fältet mellan dans och teater. I föreställningen om Vinterkriget får vi oss, var och en i hörlurar, serverat allt från inspelade röster med sådana som levde nära kriget, till forskare som analyserar hur trauman kan föras vidare från generation till generation.

Det är på engelska och svenska om vartannat. Vi lyssnar, spejar på Mandi och Lena som skidar över ängarna på rullskidor och dansar i sina vita kroppsstrumpor. Det är en svettig föreställning, både för dansarna och för publiken, för i lurarna hörs vittnesskildringar från kriget som berör och fakta om trauma som väcker känslor. "Hur mycket bär vi med oss från tidigare

generationers kamper, i våra tankar och våra kroppar?". Och "Hur känns egentligen kylan?".

Fullt ös, på liv och död, med Lena Bondeson och Mandi Tiukkanen.
Foto: Viktoria Berglund

Vi får höra en kvinna berätta att klockan är 23:40, hon står under stjärnorna i Tornedalen, i kylan och funderar: "Hur kunde man under krigets dagar klara så många vinternätter utomhus, i ner mot minus 50 grader, vissa dagar utan eld"?

– Det var när ryssarna gick in i Ukraina som vi började fundera. Vi kommer ju från tre länder i Norden som har helt olika upplevelser av krig, berättar Sara Ribbenstedt som under vintern ifjol gjorde ett residens under två veckor i Vitsaniemi tillsammans med Anna Kuusamo.

De var helt enkelt på plats och fångade in stämningar och samtal på både svenska och finska sidan älven. En kvinna läser brev hennes mor och far skrev under krigsåren. I hörlurarna säger hon "Det är som om jag kan se allt det där som hände – fastän jag inte var född då än".

Lena Bondeson, Sara Ribbenstedt, Mandi Tiukkanen och Walter Berge efter föreställningen "Vinterkriget - en skidbalett på rullskidor"

Foto: Viktoria Berglund

Hur var den då, baletten? Rörande, vacker, speciell och uttrycksfull. När låten Rasputin spelas högt i lurarna och dansarna ger allt, eller när en av dem dansar med gravidmage och en forskare berättar hur gravida under kriget förde vidare gener och trauman får undertecknad lite rusningar på armarna.

Minnet var temat för årets festival. Det hela kom sig ur det faktum att Övertorneås demensförening lades ned år 2022. Utifrån det skapades bland annat *Nedsläcking* som är en fantasi utifrån hur föreningens sista möte såg ut. Vad kommer då nästa års tema bli, frågar vi Institutets Markus Öhrn och vi får ett blixtsnabbt svar:

– Inavel.

00:09

01:28

HD 1x

! Så jobbar vi med nyheter [Läs mer här!](#)

Kopiera länk

Dela artikel

6

0

0

0

0

0

Totalt 6

Tyck till och kommentera!

Läs mer!